

**ШКІЛЬНА БІБЛІОТЕКА
УКРАЇНСЬКОЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Г'ю Лофтінґ

**ПОДОРОЖІ
ЛІКАРЯ ДУЛІТЛА.
ПІДГОТОВКА**

Харків
«ФОЛІО»
2020

Колінові й Елізабет

Пролог

Усе, що я досі написав про Лікаря Дуліттла, мені розповіли набагато пізніше після того, як це сталося, ті, хто мав щастя його знати. Насправді багато з цих подій відбулися ще до мого народження. Але тепер я маю намір викласти на папері ту частину життя цього великого чоловіка, яку я бачив на власні очі і в якій і сам брав участь.

Багато років тому Лікар дав мені дозвіл зробити це. Але ми обидва тоді були настільки зайняті, подорожуючи навколо світу, переживаючи пригоди й заповнюючи щоденники спостереженнями за природою, що, здавалося, я ніколи не знайду часу, аби сісти за стіл і написати про наші звершення.

Тепер, звісно, коли я вже доволі немолода людина, моя пам'ять уже більше не така гарна. Та щоразу, коли виникають у мене сумніви, з'являються вагання чи задума, я завжди звертаюся із запитаннями до Полінезії, нашої папуги.

Ця чудова птиця (їй тепер майже двісті п'ятдесят років) сидить на краю мого столу і зазвичай мугикає сама собі матроські пісні, тимчасом як я пишу книжку. А всі,

хто коли-небудь із нею зустрічався, знають, що у Полінезії найкраща пам'ять на всьому світі. І коли йдеться про якусь подію, в якій я не зовсім певен, вона завжди може спрямувати мене в правильному напрямку й розповісти достеменно, як саме все відбувалося, хто там був і решту подробиць.

Насправді я інколи буваю майже готовий визнати, що цю книжку написала Полінезія, а не я.

Ну що ж, гаразд, буду починати. І перш за все я повинен вам розповісти трошки про самого себе й про те, як я зустрівся з Лікарем.

Перша глава

СИН ШЕВЦЯ

Звали мене Томмі Стаббінс, син Джейкоба Стаббінса, шевця в Паддлбі-на-Болоті, і було мені дев'ять із половиною років. У той час Паддлбі було всього лиш невеликим містечком, яке надвоє розділяла річка. Через річку було перекинуто старовинний кам'яний міст, який називався Королівським мостом і вів від базарної площі з одного боку до церковного двору на іншому березі.

Кораблі під вітрилами піднімалися з моря вгору по річці й ставали на якір біля моста. Я любив спускатися туди й дивитися, як матроси вивантажують товари з корабля на набережну. Вони, тягнучи за канати, співали своїх нетутешніх пісень, і я повивчав ці пісні напам'ять. Я зазвичай сидів на набережному мурі, бовтаючи ногами понад водою, і співав разом із матросами, вдаючи для самого себе, що я теж моряк.

Адже я завжди мріяв помандрувати кудись разом із цими відважними мореплавцями, коли їхні кораблі поверталися кормою до паддлбійської церкви і поволі повзли знову вниз по річці, через широкі й самотні болота-марші¹ аж

¹ *Марші*, або приморські луки — низовинні смуги морського узбережжя, затоплювані лише під час найвищих припливів або нагонів морської води.

до моря. Я мріяв податися з ними в далекі світи шукати свою долю в чужих землях — в Африці, Індії, Китаї й Перу! Коли кораблі заходили за вигин ріки й ховалися за ним, все одно можна було бачити їхні величезні коричневі вітрила, що здіймалися над дахами міста, повільно просуваючись уперед, — так, наче якийсь увічливий гігант проходив поміж будинками без жодного шуму. Я запитував себе, які ж то дива побачать вони перед тим, як знову повернуться до нас і стануть на якір біля Королівського мосту! Отак, мріючи про країни, яких ніколи не бачив, я й сидів собі, дивлячись на кораблі, аж доки вони не щезали з виду.

У той час було в мене в Паддлбі троє великих друзів. Один звався Джо, ловець молюсків, який мешкав у маленькій хатинці під мостом біля самої води. Цей старий чоловік неперевершено майстрував усякі штучки. Я ніколи не бачив людини, яка б мала такі талановиті руки. Він частенько ремонтував для мене мої іграшкові кораблики, які я під вітрилами запускав по річці; він будував вітряки з дерев'яних ящиків і бочкових клепок; а ще він умів виготовляти найфантастичніших повітряних зміїв зі старих парасольок.

Джо інколи брав мене з собою у свій рибальський човен, і коли починався відплив, ми веслували вниз по річці аж до самого моря, щоб назбирати устриць та мідій і наловити омарів на продаж. І там на холодних і самотніх болотах ми могли бачити, як летять дикі гуси, і кроншнепи, і червонодзьобі кулики, і багато інших видів водних птахів, що живуть у заростях солонцю й високої трави на великих солоних маршах. А коли увечері знову

починався приплив і наш човен поволі повз угору по річці, ми дивилися, як блимають у сутінках ліхтарі на Королівському мосту, нагадуючи нам, що вже час пити чай і грітися біля багаття в каміні.

Іншим моїм другом був Меттью Магт, на прізвисько Котяче М'ясо. Це був кумедний дідусь, сильно косоокий. Виглядав він страшноувато, але порозмовляти з ним завжди було дуже приємно. Він знав усіх у Паддлбі, у тому числі й усіх собак та котів. У ті часи бути продавцем м'яса для котів було звичайною професією. Ви могли побачити практично кожен день, як такий торговець проходить по вулиці з дерев'яним лотком, повним шматків м'яса, нанизаних на шпичаки, і горлає: — М'ясо! М'-Я-С-О! І люди платили йому, щоб дати це м'ясо своїм котам та собакам, замість того щоб годувати їх собачими сухарями чи недоїдками зі столу.

Я любив гуляти по місту зі старим Меттью і спостерігати, як коти й собаки підбігають до садових хвірток, щойно зачують його голос. Інколи він дозволяв мені, щоб я сам давав м'ясо тваринам, і для мене це було величезне задоволення. Він дуже багато знав про собак і називав мені назви різних порід, коли ми ходили по місту. У нього в самого було кілька своїх собак, одна, гонча, дуже швидко бігала, і Меттью часто вигравав із нею призи на суботніх перегонах; інший пес, тер'єр, вправно полював на пацюків. Котяче М'ясо навіть винаймав свого щуролова мельникам і фермерам, це був його додатковий заробіток поряд із продажем м'яса для домашніх улюбленців.

Моїм третім великим другом був Люк Відлюдник. Але про нього я розповім вам дещо пізніше.

Я не ходив до школи, бо мій батько був занадто бідний, щоб за неї платити. Проте я страшенно захоплювався тваринами. Тому й проводив час, колекціонуючи пташині яйця й метеликів, ловлячи рибу на річці, блукаючи поза містом в пошуках ожини й грибів, а також допомагаючи ловцеві молюсків штопати його сіті.

Так, у ті давні-предавні дні я жив надзвичайно приємним життям, хоча, звичайно ж, тоді я так не думав. Мені було дев'ять із половиною, і, як і всі хлопчачки, я хотів швидше стати дорослим, навіть не підозрюючи, наскільки добре мені ведеться без жодних турбот і гризот. Я завжди мріяв про той час, коли мені нарешті дозволять покинути батьківський дім, зайняти своє місце на одному з тих відважних кораблів, пройти під вітрилами вниз по річці крізь туманні болотá-марші і вийти у відкрите море, у широкий світ, щоб шукати там своє щастя.

Зміст

Пролог3

Частина перша

Перша глава. Син шевця7

Друга глава. Я дізнаюся про великого натураліста11

Третя глава. Лікар удома17

Четверта глава. Віф-ваф24

П'ята глава. Полінезія31

Шоста глава. Поранена білка39

Сьома глава. Мова молюсків42

Восьма глава. А ти гарний спостерігач?46

Дев'ята глава. Сад мрій50

Десята глава. Власний зоопарк54

Одинадцята глава. Мій учитель Полінезія58

Дванадцята глава. Моя чудова ідея63

Тринадцята глава. Мандрівник повертається67

Чотирнадцята глава. Подорож Чі-Чі70

П'ятнадцята глава. Я стаю помічником лікаря73

Частина друга

Перша глава. Команда «Кроншнепа»79

Друга глава. Люк Відлюдник82

Третя глава. Джип і секрет86

Четверта глава. Боб90

П'ята глава. Мендоза95

Шоста глава. Суддівський собака100

Сьома глава. Кінець таємниці104

Восьма глава. Гіп-гіп ура108

Дев'ята глава. Пурпурова райська птиця112

Десята глава. Довга Стріла, син Золотої Стріли115

Одинадцята глава. Подорож усліпу119

Дванадцята глава. Випадкова визначеність124